

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 4To/38/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620010378
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Matyóová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4620010378.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Matyóovej a členov senátu Mgr. Adriany Némethovej a Mgr. Moniky Farkašovej, v trestnej veci obžalovanej E. J., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 3 písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b/, písmeno j/ Trestného zákona, o odvolaní prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 22.03.2021 sp.zn. 1T/77/2020, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 29.07.2021, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, odsek 2 Trestného poriadku z r u š u j e s a
napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku s a

obžalovaná

E. J. narodená XX.XX.XXXX v L. - R. H.,
trvale bytom X. R. XXX,

o d s u d z u j e :

Podľa § 208 odsek 3 Trestného zákona, za zistených poľahčujúcich okolností podľa § 36 písmeno j/, písmeno l/, písmeno n/ Trestného zákona a nezistených priťažujúcich okolností podľa § 37 Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona, podľa § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno d/ Trestného zákona, na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona, § 49 odsek 1 Trestného zákona s a výkon trestu odňatia slobody podmienčne odkladá a určuje s a probačný dohľad nad správaním obžalovanej v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona s a určuje skúšobná doba na 4 (štyri) roky.

Podľa § 51 odsek 3 písmeno b/ Trestného zákona s a u k l á obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas skúšobnej doby, vrátane povinnosti podrobiť sa kontrole dodržiavania tohto zákazu, ktorú vykonajú na základe žiadosti probačného a mediačného úradníka, príslušníci Policajného zboru.

Podľa § 73 odsek 2 písmeno d/, odsek 4 Trestného zákona a § 74 odsek 1 Trestného zákona ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvého stupňa“) konajúci samosudkyňou rozsudkom z 22.03.2021 sp.zn. 1T/77/2020 (ďalej len napadnutý rozsudok“) uznal obžalovanú E. J. (ďalej len „obžalovaná“) vinnou zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 3 písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b/, písmeno j/ Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

od presne nezisteného obdobia najmenej však od mesiaca január XXXX do XX.XX.XXXX v obci X. R. v rodinnom dome č. XXX v nepravidelných opakujúcich sa intervaloch najmä pod vplyvom alkoholu vulgárne nadávala do „píč, kuriev, debilov, neschopných a prijebaných“ poškodeným G. Y., nar. XX.XX.XXXX, J. Y., nar. XX.XX.XXXX, maloletej A.V., nar. XX.XX.XXXX, maloletému A.V., nar. XX.XX.XXXX, maloletej F.V., nar. XX.XX.XXXX a maloletej L.V., nar. XX.XX.XXXX a keď sa jej niečo nepáčilo rukou ich fackala po tvári, udierala po hlave, chytala pod krkom, oblievala vodou, nútila ich do neskorých večerných hodín alebo v skorých ranných hodinách pomáhať v domácnosti, okolo domu i v záhrade, v apríli XXXX fyzicky napadla maloletú F.V., nar. XX.XX.XXXX tak, že ju chytila za vlasy, prehodila ju cez chrbát na zem a tam ju kopala do chrbta, nôh, stupila jej na hrudník, rozbila kuchynský riad o jej hlavu, v presne nezistený deň maloletého A.V. búchala niekoľkokrát po hlave otvorenou dlaňou, sácala ho až spadol na zem, kde po ňom ešte skákala, a keď odmietal pracovať v záhrade, búchala ho päťou do hrudníka, nadávala mu „ty kokot vyjebaný, choď naspäť do záhrady, lebo ti najebem“, maloletej L.V., nar. XX.XX.XXXX dávala hlavu do vody, ťahala ju často za vlasy, poškodenú G. Y. opakovane vyhadzovala von z domu a v mesiaci máj XXXX zbalila jej osobné veci, ktoré položila pred dom a zavolať jej, aby si po ne prišla, čím u poškodených G. Y., nar. XX.XX.XXXX, J. Y., nar. XX.XX.XXXX, maloletej A.V., nar. XX.XX.XXXX, maloletému A.V., nar. XX.XX.XXXX, maloletej F.V., nar. XX.XX.XXXX a maloletej L.V., nar. XX.XX.XXXX vyvolávala pocity strachu a napätia spôsobovala im frustráciu, pocity bezmocnosti, opustenosti, pocity neschopnosti a nekompetentnosti, zažívali fyzickú i verbálnu agresivitu.

Za tento zločin uložil súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom obžalovanej podľa § 208 odsek 3 Trestného zákona za zistenia poľahčujúcich okolností podľa § 36 písmeno j), písmeno l), písmeno n) Trestného zákona a nezistených priťažujúcich okolností podľa § 37 Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona, § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno d/ Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého podľa § 51 odsek 1 Trestného zákona a § 49 odsek 1 Trestného zákona podmienenečne odložil a určil probačný dohľad nad správaním obžalovanej v skúšobnej dobe, a podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na 4 roky. Zároveň podľa § 51 odsek 3 písmeno b/, odsek 4 písmeno f/, písmeno j/ Trestného zákona uložil zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, príkaz osobne sa ospravedlniť poškodeným G. Y., nar. XX.XX.XXXX, J. Y., nar. XX.XX.XXXX, mal. C. Y., nar. XX.XX.XXXX, mal. C. Y., nar. XX.XX.XXXX, mal. O. Y., nar. XX.XX.XXXX a mal. Z. Y., nar. XX.XX.XXXX a príkaz podrobiť sa psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve. Taktiež jej bolo uložené podľa § 73 odsek 2 písmeno d/, odsek 4 Trestného zákona a § 74 odsek 1 Trestného zákona ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej len „prokurátorka“) napadla rozsudok odvolaním smerujúcim proti výroku o treste po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní dňa 22.03.2021. V dodatočne písomne odôvodnenom odvolaní sa prokurátorka nestotožnila s postupom súdu podľa § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno c/ Trestného poriadku. Poukázala na to, že súd použil zmierňovacie ustanovenie, keď vzal do úvahy závery znaleckého posudku znalca MUDr. Segedu o tom, že obžalovaná v čase skutku prežívala dlhodobú frustráciu z pracovného preťaženia, keďže sa starala o 8 detí, vykonávala ťažkú fyzickú prácu na stavbe, pričom sa frustrácia u nej mohla prejavovať aj opakovanými afektami, súd tiež zohľadnil to že obžalovaná nebola nikdy súdne trestaná. V danom prípade ide o závažnú trestnú činnosť, spáchanú na blízkych osobách žijúcich v spoločnej domácnosti, ktorí jej neadekvátne správanie sa k nim pociťovali stresujúco, zažívajúc opakovanú frustráciu, bezmocnosť a opustenosť, čo je aj dostatočne preukázané znaleckým skúmaním. Obžalovaná zanedbávala starostlivosť o svoje vlastné maloleté deti, ktoré boli zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny F., a preto trest uložený súdom prvého stupňa prokurátorka považuje za neprimerane mierny. Na základe všetkých uvádzaných skutočností preto prokurátorka navrhla, aby odvolací súd podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, písmeno d/ Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a v spojení s § 322 odsek

3 Trestného poriadku rozsudkom vo veci rozhodol a obžalovanej uložil nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby, zaradil ju na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Obžalovaná E. J. bola o termíne verejného zasadnutia krajského súdu riadne a včas upovedomená, na verejné zasadnutia sa bez riadneho ospravedlnenia nedostavila. Krajský súd za splnenia podmienok ustanovenia § 293 odsek 5 Trestného poriadku vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovanej.

Zástupca krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, navrhol o odvolaní prokurátora rozhodnúť v zmysle jeho písomného petitu, a uložiť obžalovanej trest rovnakým postupom ako súd prvého stupňa, avšak trest uložiť bez použitia tzv. zmierňovacieho ustanovenia § 39 Trestného zákona, na samej spodnej hranici trestnej sadzby so zaradením obžalovanej pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou, preskúmal podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie. Zároveň preskúmal vec i z pohľadu chýb, ktoré neboli odvolaním vytýkané, a ktoré by mohli odôvodňovať podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolanie podané prokurátorom je z časti dôvodné.

Súd prvého stupňa v konaní predchádzajúcom napadnutému rozsudku, postupoval zákonným spôsobom v zmysle základných zásad trestného konania a špecificky, po vyhlásení obžalovanej, že je vinná zo skutku, ktorý sa jej kladie za vinu v obžaloba, postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a vykonával dokazovanie vo vzťahu k výroku o treste. Z dôvodu prijatia vyhlásenia o vine obžalovanej, ako i skutočnosti, že odvolanie bolo podané prokurátorkou iba čo do výroku o treste, výrok o vine citovaného rozsudku nadobudol právoplatnosť a nebol tak predmetom preskúmvacej povinnosti odvolacieho súdu. Z pohľadu namietaného druhu a výmery trestu v zmysle § 208 odsek 3 Trestného zákona je nutné konštatovať, že súd prvého stupňa správne zohľadnil pri postupe podľa § 38 odsek 2 Trestného poriadku poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písmeno j/, písmeno l/ písmeno n/ Trestného zákona. Preto nepochybil súd prvého stupňa, ak ukladal trest postupom podľa § 38 odsek 2 odsek 3 Trestného zákona.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionality) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a i ostatných občanov, pričom ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenia páchatel'a (retribúcia).

Trest uložený páchatel'ovi trestného činu je sankcia smerovaná výlučne voči páchatel'ovi trestného činu, a teda má postihovať výlučne páchatel'a, a to tak, aby sa zabezpečil čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Samotným uloženým trestu páchatel'ovi trestného činu sa nepriamo postihne i jeho rodina a jemu blízke osoby, ak sú závislé od jeho príjmov, starostlivosti alebo ostatného zabezpečenia rodiny, či ak sú narušené citové väzby. Ustanovenie § 34 odsek 3 Trestného zákona však prikazuje súdom pri ukladaní konkrétnych trestov, aby prihliadali aj na záujmy rodiny páchatel'a a ďalších jemu blízkych osôb, samozrejme, v rámci zákonných podmienok pre uloženie konkrétneho trestu.

Použitiu mimoriadneho zníženia trestu, okrem argumentácie súd prvého stupňa, je nutné dodať, že uložená sankcia v zmysle § 34 odsek 1 až 4 Trestného zákona má zatiaľ nielen pôsobiť represívne, ale i preventívne na páchatel'a i spoločnosť, a zároveň vyjadriť morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou, no má smerovať i k náprave odsúdeného. Z tohto pohľadu zníženie trestu s použitím § 39 odsek 1 v hranici uvedenej v odseku 3 písmeno d/ Trestného zákona vo výmere troch rokov, avšak s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere štyri roky a zároveň s obmedzením spočívajúcim v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas skúšobnej doby, vrátane povinnosti podrobiť sa kontrole dodržiavania tohto zákazu, ktorú vykonávajú na základe žiadosti probačného a mediačného úradníka príslušníci Policajného zboru, má relevantný význam z pohľadu obsiahnutia všetkých zákonných zásad pre ukládanie trestu. Práve táto vhodná a

rozsahom adekvátne sankcia vzťahujúca sa k osobe obžalovanej, ako aj uložené ochranné opatrenie vo forme ambulantného protialkoholického liečenia, vyjadruje zákonným spôsobom postih obžalovanej.

Krajský súd po zabezpečení písomnej správy z Centra pre deti a rodiny F., do ktorého bol umiestnený na základe rozhodnutia súdu mal. O. Y., nar. XX.X.XXXX - syn obžalovanej, doplnil dokazovanie jej prečítaním na verejnom zasadnutí.

Odvolačný súd po preskúmaní výroku o treste, tento zrušil podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, odsek 2 Trestného poriadku.

Keďže boli splnené podmienky na rozhodnutie, odvolací súd sám podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku vo veci rozhodol, keď prihliadol na hodnotenie obžalovanej, odpis z registra trestov, správy o priestupkoch ako aj správy z Centra pre deti a rodiny F., a bolo zistené, že v mieste bydliska správanie obžalovanej nebolo riešené komisiou verejného poriadku, za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky bola postihovaná trikrát a doposiaľ súdne trestná nebola. Zo správy z Centra pre deti a rodiny F. bolo zistené, že maloleté deti O. Y., nar. XX.XX.XXXX a mal. M. U. J., nar. XX.X.XXXX boli umiestnené do tohto zariadenia dňa XX.XX.XXXX. Mal. M. U. J. bola dňa XX.XX.XXXX zverená do náhradnej osobnej starostlivosti sestre obžalovanej. Centrum Obžalovaná sa o maloletého aktívne zaujíma a pravidelne ho telefonicky kontaktuje, v apríli 2021 boli realizované osobné návštevy v zariadení centra, 01. a 09.05.2021 boli realizované celodenné pobyty v domácnosti rodičov v X. R.. Rodičia majú záujem o trvalé zverenie mal. O. do ich starostlivosti. Z tohto dôvodu sa uskutočnilo pracovné stretnutie dňa 18.05.2021 za účasti zamestnancov CDR, rodičov mal. O. a zástupcov obce X. R., kde sa stanovili podmienky krátkodobých pobytov v domácnosti rodičov s víziou návratu maloletého k rodičom s tým, že starostka obce bude ihneď signalizovať prípadné problémy v rodine. Krátkodobé pobyty dieťaťa v starostlivosti biologických rodičov sa uskutočnili v termínoch od 22.05 do 23.05.2021, od 05.06. do 06.06.2021 a od 16.07. do 25.07.2021. Pri náhodných kontrolách neboli zistené v rodine nedostatky, ani známky požitia alkoholických nápojov rodičmi. Po návrate do centra bol mal. O. spokojný, hovoril o zážitkoch a aktivitách s rodičmi. Obžalovaná sprevádzala maloletého aj počas jeho hospitalizácie v čase od 30.06. do 02.07.2021. Centrum hodnotí komunikáciu a spoluprácu s rodičmi ako dobrú a bezproblémovú. Je v záujme dieťaťa, aby bol naďalej v kontakte s biologickými rodičmi. Z rozhodnutia Okresného súdu Topoľčany bolo zistené, že maloleté deti Y.: C., C., O. a Z. rodičov matky P. Y., zomrelej dňa XX.XX.XXXX a otca J. Y., boli zverené do osobnej starostlivosti starej matky C. O..

Odvolačný súd pri použití ustanovenia § 39 odsek 1 Trestného zákona prihliadol na pomery páchatel'a, ktorým sa rozumie osobné a osobnostné hodnotenie osoby, ktoré charakterizuje osobu páchatel'a ako objekt trestu a tiež okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citeľný. Pri hodnotení pomerov páchatel'a sa pristupuje k hodnoteniu jednak osobných pomerov, ale tiež rodinných pomerov.

S poukazom na tieto skutočnosti ako aj na kladnú správu Centra pre deti a rodiny F., odvolací súd vzal do úvahy pomery obžalovanej, ktorá pred spáchaním trestného činu nebola trestne stíhaná, nedopustila sa ani žiadneho závažnejšieho priestupku, a prihliadol tiež na záujem maloletého O., vyrastať a byť vychovávaný v úplnej rodine, a preto podľa názoru odvolacieho súdu by nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý navrhla uložiť prokurátorka na samej spodnej hranici zákonnej trestnej sadzby (7 rokov), bol neprimerane prísny, i keď odvolací súd si uvedomuje, že obžalovaná sa dopustila zločinu na viacerých maloletých deťoch.

Na záver odvolací súd upozorňuje obžalovanú na ustanovenie § 52 odsek 1 Trestného zákona, podľa ktorého ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.